

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนที่ถ่ายโอน จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไป สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ Success Factors of Educational Administration of Schools Transferred to Provincial Administrative Organizations in Southern Border Provinces

ผู้วิจัย พิชญา ชูเพชร^{1*}

Pitchaya Shoopate

สุจิตรา จรจิตร์²

Fonpitchaya@hotmail.com

รพีพรรณ สุวรรณณัฐโชติ³

Sujitra Jorajit

Rapeepun Suwannatachote

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยและการทำงานของปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนที่ถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนแบบเจาะจงโดยเลือกโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สาม (พ.ศ. 2554-2558) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษาได้โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา 1 โรงเรียน และโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี 1 โรงเรียนเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จังหวัดละ 8 คน และนำข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์มาเสนอในการสนทนากลุ่ม จังหวัดละ 5 คนเพื่อเป็นการยืนยันข้อมูล ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยและการทำงานของปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนโดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้พื้นฐานตัวที่ 1-5 ตามผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) คือ ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มีความใฝ่รู้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องคิดเป็นทำเป็น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้แก่

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร นายกองคํการบริหารส่วนจังหวัดมีนโยบายพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาอาคารสถานที่ สนับสนุนสื่อที่ทันสมัย ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้บริหาร ครู และนักเรียน ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นผู้ขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาไปสู่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีวิสัยกว้างไกล มีประสบการณ์ มุ่งมั่น ยึดหลักการบริหารแบบกัลยาณมิตร บริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และชุมชนสัมพันธ์ทำให้ประสบความสำเร็จ

2. ปัจจัยด้านครูผู้สอน ครูมีประสบการณ์การสอน สอนตรงวิชาเอก จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้สื่อที่ทันสมัยประกอบการสอน สร้างนิสัยให้นักเรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบการคิดของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น รวมถึงครูมีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี มีคุณธรรม จริยธรรม

¹ นักศึกษาปริญญาเอก คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² รองศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

³ รองศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

3. ปัจจัยด้านบรรยากาศของโรงเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในโรงเรียน วิธีการสอนที่ทำให้ให้นักเรียนมีชีวิตชีวา เรียนสนุก เอื้อต่อการทำให้นักเรียนเกิดการใฝ่รู้ กล้าคิด กล้าแสดงออก

4. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องการบริหารแบบมีส่วนร่วม การเอาใจใส่ดูแลของผู้ปกครอง การร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ส่งผลให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ

คำสำคัญ: ปัจจัยสู่ความสำเร็จ, การถ่ายโอนไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

Abstract

This qualitative research is a phenomenological study aiming to investigate success factors and their functions in educational administration of schools transferred from Office of the Basic Education Commission (OBEC) to Provincial Administrative Organizations (PAOs) in Southern border provinces. Purposive sampling was employed to select schools that passed the Third-Round External Quality Assessment (2011-2015) by Office of National Education Standards and Quality Assessment (ONESQA). Two schools were selected: one under Yala Provincial Administrative Organization, and the other under Pattani Provincial Administrative Organization. Data were collected through in-depth interviews with eight informants from each of the provinces, and then, for data confirmation, the data were presented in a focus group attended by five informants from each province. The study found that considering basic indicators 1 to 5 according to the results of the Third-Round External Quality Assessment (2011-2015) which were good physical and mental health; morals, ethics and good attitude; enthusiasm for continuing learning; development of thinking skills; and students' learning achievement, the factors and functions leading to success of education administration of the schools were as follows.

1. Administrators—the Chiefs Executive of the Provincial Administrative Organizations had policy to develop schools to have good quality, provided financial support for buildings and grounds, supported modern teaching media, and gave importance to development of administrators, teachers and students. Directors of Divisions of Education, Religion and Culture drove educational policy to school administrators; school administrators had vision, were experienced, determined, adhered to true friend, employed school-based management (SBM) and Community Relations. All these have made school administration a success.

2. Teachers—teachers were experienced in teaching, taught subjects of their major fields, employed student-centered approach, used modern teaching media, formed students' habit to be enthusiastic for continuing learning, and developed students to have thinking skills and know how to do things which would result in improved learning achievement. Teachers taught with heart and soul to promote their students to be smart and good with morals and ethics.

3. Atmosphere—the atmosphere of the schools promoted interaction among people in the school; teaching methods made students lively, learn with fun, yearn for knowledge, dare to think out of the box and to speak out.

4. Participation—participation of parents and guardians, community leaders, members of school committees, related organizations, participatory governance, parents' attentiveness and participation in school activities resulted in success of the schools.

Keywords: factors to success, transfer to Provincial Administrative Organizations

บทนำ

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า คุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยยังอยู่ในระดับต่ำ จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-Net) ในทุกกลุ่มสาระวิชา (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2558) และยังประสบปัญหานักเรียนลดลงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้งบประมาณด้านการศึกษายังมีข้อจำกัดโดยร้อยละ 80 เป็นเงินเดือนครูและบุคลากรทางการศึกษา จากปัญหาดังกล่าว รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา และที่สำคัญคือ การกระจายอำนาจทางการศึกษาสู่ท้องถิ่นโดยโอนสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งใช้เกณฑ์ “ความพร้อม” ในการพิจารณา พ.ศ. 2558 มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานถ่ายโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 454 แห่ง กระจายไปยังจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย สำหรับในพื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้ มีโรงเรียนถ่ายโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 37 โรงเรียนในจำนวนนี้ถ่ายโอนไปสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 21 โรงเรียน สำหรับในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีโรงเรียนถ่ายโอนไปยังองค์กรบริหารส่วนจังหวัดยะลา จำนวน 1 โรงเรียน องค์กรบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี จำนวน 2 โรงเรียนขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดนราธิวาส ไม่มีโรงเรียนถ่ายโอน (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2558) จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางด้านศาสนา วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา มีการทำร้ายครูและนักเรียน โรงเรียนถูกเผา ส่งผลให้โรงเรียนต้องหยุดทำการเรียนการสอน นักเรียนมีเวลาเรียนน้อยลง ครูขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ครูบางส่วนที่มีประสบการณ์สอนและมีขีดความสามารถไม่กล้าอยู่ในพื้นที่ได้ขอย้ายออกนอกพื้นที่ การเดินทางเข้าไปนิเทศติดตามประเมินผลทำได้น้อยเกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ส่งผลให้โอกาสทางการศึกษาของนักเรียนน้อยกว่าพื้นที่อื่นของประเทศไทยแต่หลังจากโรงเรียนถ่ายโอนไปสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด และได้รับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและการ

ประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบที่สาม (พ.ศ. 2554-2558) โรงเรียนมีผลการประเมินดีขึ้น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเรวดี กระโหมวงค์, สุจิตรา จรจิตร, พลรพี ทูมมาพันธ์ และจิราภรณ์ เรื่องยิ่ง (2558, น.48) พบว่าคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่ถ่ายโอนมาสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดเมื่อเทียบกับขณะเมื่อสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนบางแห่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ด้านคุณภาพครู พบว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัดสามารถบริหารจัดการครูให้สอนตามวิชาเอกได้มากขึ้น เนื่องจากสามารถใช้งบประมาณในการจ้างครูได้ ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ พบว่า โรงเรียนได้รับรางวัลเพิ่มขึ้น ความสัมพันธ์ชุมชนดีขึ้น เนื่องจากองค์กรบริหารส่วนจังหวัดมีอิสระในการบริหารจัดการ ดังนั้น จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่ามีปัจจัยใดและการทำงานของปัจจัยเป็นอย่างไรที่จะทำให้เกิดความสำเร็จในการบริหารการศึกษา ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่โอนมาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของรัฐบาล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนที่ถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาการทำงานของปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนที่ถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษา การบริหารการศึกษาภายใต้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา

มาตรฐานการศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นหลักในการ

เทียบเคียง สำหรับส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ตามตัวบ่งชี้พื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (2558) ในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สาม (พ.ศ. 2554-2558) ซึ่งมีตัวบ่งชี้ 5 ข้อ ได้แก่ 1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี 2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น 5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

การบริหารการศึกษาภายใต้โครงสร้างปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2558) คือ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติม 2 ครั้ง คือ พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2546 ในด้านการจัดการศึกษาซึ่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 โดยในมาตรา 17(6) กำหนดให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาซึ่งเป็นการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจทางการบริหาร และการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษา ตั้งแต่การบริหารงานวิชาการ งาน บุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป

การวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาคือวิธีการที่มุ่งศึกษาและทำความเข้าใจประสบการณ์ตาม การรับรู้ของบุคคลต่อบุคคล และเหตุการณ์แวดล้อมต่าง ๆ ที่ได้ประสบ การค้นหาความจริงในการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาต้องศึกษาจากบุคคลที่มีประสบการณ์โดยมีฐานความคิดว่าบุคคลจะรู้เรื่องที่ตนเองมีประสบการณ์มาก่อน ด้วยการรับรู้ และรู้ความหมายในขณะที่มีสติสัมปชัญญะ ผู้วิจัยมุ่งที่จะทำความเข้าใจความหมายของประสบการณ์ผ่านการสนทนากับบุคคลเพื่อช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาผู้วิจัยเลือกโรงเรียนที่ถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสังกัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 2 โรงเรียนจาก 2 จังหวัด คือจังหวัดยะลา จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียน ก เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และจังหวัดปัตตานี จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียน ข เป็นโรงเรียนขนาดกลาง แหล่งข้อมูล ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและสามารถให้ข้อมูลลึกซึ้งที่สุดดังนี้

1. โรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จังหวัดละ 5 คน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้แทนชุมชน

2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เป็นกรณีศึกษาใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และนักวิชาการศึกษา

3. แหล่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาใช้วิธีการสนทนากลุ่ม จังหวัดละ 5 คนประกอบด้วยผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ประธานหรือรองประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง และผู้บริหารโรงเรียน เพื่อยืนยันข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เก็บข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา รายงานผลการปฏิบัติงาน และการประเมินตนเอง (SAR) รายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา รายงานผลการสอบ O-Net เอกสารแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน เอกสารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) มีเค้าโครงในการสัมภาษณ์ มีความยืดหยุ่นเพื่อให้เหมาะสมกับผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน ขณะทำการสัมภาษณ์ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยบันทึกข้อมูลหลังการสังเกตทุกครั้งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และครบถ้วน

3. การสังเกต (Observation) ใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักเรียน เป็นต้น

4. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) หลังจากสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเสร็จสิ้น ประมาณ 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้นัดหมายผู้สนทนากลุ่ม โดยนำข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์มาเสนอในการสนทนากลุ่ม เพื่อยืนยันข้อมูล โดยผู้วิจัยบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม และสังเกตพฤติกรรมของผู้สนทนากลุ่มเพื่อประกอบการวิเคราะห์ ใช้เวลากลุ่มละประมาณ 50 นาที ถึง 1 ชั่วโมง จังหวัดละ 1 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 2 ครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยเป็นเครื่องมือหลักในการวิจัย เพราะเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา ผู้วิจัยมีความเข้าใจหลักการและระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพอย่างถ่องแท้ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลาย และมีรายละเอียดเพียงพอเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา สำหรับการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การทวนคำตอบ และสอบทานข้อมูลโดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ตรวจสอบ (Members Check) ทุกครั้งหลังเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ผู้วิจัยดำเนินการถอดคำให้สัมภาษณ์ทันที และส่งให้ผู้ให้ข้อมูลได้อ่านตรวจสอบว่าผู้วิจัยถอดคำให้สัมภาษณ์ถูกต้องตรงตามที่ผู้ให้ข้อมูลตอบมาหรือไม่ ถ้าไม่ตรงหรือมีความบิดเบือนจากที่ตอบจะปรับแก้ให้ถูกต้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์เอกสาร และวิเคราะห์ข้อมูลเป็นระยะหลังเสร็จสิ้นการให้สัมภาษณ์ การสังเกตและสนทนากลุ่ม โดยดำเนินการถอดเทป เพื่อนำผลมาวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล หากข้อมูลยังไม่สมบูรณ์จะเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมและครบถ้วน โดยจัดข้อมูลที่อยู่กลุ่มเดียวกันไว้ด้วยกัน เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มที่จะนำไปสู่การแปลความ สร้างข้อสรุปและพิสูจน์ข้อสรุป โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลของโคไลซี (Colaizzi, 1978, pp. 48-71) และตรวจสอบข้อมูลโดยวิธีโยโยสามเส้า

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยปัจจัยและการทำงานของปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

พบว่า มีปัจจัยและการทำงานของปัจจัย 4 ด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร

ปัจจัยด้านผู้บริหาร ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนแรก ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ นายกองคการ บริหารส่วนจังหวัด และผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่วนที่ 2 คือ ผู้บริหารโรงเรียน ในส่วนของ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกองคการ บริหาร ส่วนจังหวัดมีนโยบายพัฒนาโรงเรียนในสังกัดให้มีคุณภาพ โดยสนับสนุนงบประมาณด้านการก่อสร้างอาคารเรียน สนาม กีฬา ปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในโรงเรียน ส่งผลให้โรงเรียนมีความพร้อมด้านสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอน และมีส่วนที่ในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพพลานามัยของ นักเรียนให้สมบูรณ์แข็งแรง มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และมีนโยบายสนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้ สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยให้แก่โรงเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ผ่านสื่อที่หลากหลาย มีความสนใจเรียนมากยิ่งขึ้น สร้างนิสัยการใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้บริหาร ครู เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนรวมถึงให้ความสำคัญกับการพัฒนานักเรียนโดยสนับสนุนงบประมาณสำหรับน่านักเรียนไปทัศนศึกษายังแหล่งเรียนรู้ในจังหวัด และต่างจังหวัด เพื่อเพิ่มทักษะชีวิตให้แก่แก่นักเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ รู้จักตั้งคำถาม เมื่อเกิดข้อสงสัย กล้าคิด กล้าแสดงออก คิดเป็น ทำเป็นฝึก ระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา ความสามัคคี การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนยึดหลักการ บริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการ สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้อิสระแก่ผู้บริหาร โรงเรียนในการบริหารจัดการศึกษา โดยนายกองคการ บริหารส่วนจังหวัดจะเป็นผู้initiate กำกับ ติดตามการบริหาร จัดการโรงเรียนเพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ นอกจากนี้บุคคลสำคัญอีกท่านหนึ่ง คือ ผู้อำนวยการ กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ กว้างไกลมีความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษาอย่างแท้จริง สามารถขับเคลื่อนนโยบายพัฒนาการศึกษาไปสู่โรงเรียน ส่วนที่ 2 คือ ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ สามารถแก้ไขปัญหา และยึด หลักการบริหารโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็น ฐานและชุมชนสัมพันธ์ ดังคำกล่าวของ

ผู้บริหารโรงเรียน ก. “ผมยึดหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น...”

(ผู้บริหารโรงเรียน ก, สัมภาษณ์วันที่ 9 สิงหาคม 2559)

ผู้บริหารโรงเรียน ข กล่าวว่่า “ผมยึดหลักการบริหารแบบชุมชนสัมพันธ์ โดยส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปกครองชุมชน หน่วยงานภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และยึดหลักกัลยาณมิตร คือ ครูสบายใจ เด็กประสบความสำเร็จ ทั้งด้านวิชาการและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์...”

(ผู้บริหารโรงเรียน ข, สัมภาษณ์วันที่ 4 สิงหาคม 2559)

2. ปัจจัยด้านครูผู้สอน

ครูเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความ สำเร็จ เนื่องจากครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการ เรียนการสอน จากการศึกษาพบว่าครูทั้งสองโรงเรียนจบ การศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท มีจรรยาบรรณ วิชาชีพ มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู มีประสบการณ์ใน การจัดการเรียนการสอน ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง เข้าใจ พื้นฐานของนักเรียนมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อที่ทันสมัย ประกอบการสอน สอนตรงวิชาเอก กระตุ้นให้นักเรียน ค้นคว้าหาความรู้สร้างนิสัยให้นักเรียนเป็นผู้ใฝ่รู้และเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง ฝึกให้นักเรียนทำโครงการเพื่อให้นักเรียนรู้จัก คิด วิเคราะห์ จินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดเป็น ทำ เป็น และแก้ปัญหาเป็น จัดบรรยากาศในชั้นเรียนกระตุ้นให้ นักเรียนเกิดความสนใจนักเรียนมีความสุขในการเรียนอยาก มาโรงเรียน ตั้งใจเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังคำกล่าวของ

นักเรียนโรงเรียน ก. กล่าวว่่า “ชอบครูที่สอนสนุก ไม่ดุ และให้กำลังใจ ทำให้อยากมาโรงเรียน...”

(นักเรียนโรงเรียน ก, สัมภาษณ์วันที่ 9 สิงหาคม 2559)

ครูโรงเรียน ข. กล่าวว่่า “ครูต้องรักเด็ก เด็กก็จะรัก ครู...”

(ครูโรงเรียน ข, สัมภาษณ์วันที่ 4 สิงหาคม 2559)

นอกจากนี้ครูได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมด้าน วิชาการ มีการประเมินผู้เรียนในด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ใน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มี การวัดและประเมินผล ส่งเสริมการเรียนรู้ตามศักยภาพของ ผู้เรียน เรียนรู้โดยปฏิบัติจริง เอาใจใส่นักเรียน สอนซ่อมเสริม

ใช้วิธีการสอนหลากหลายมีเทคนิคในการสอน จัดกิจกรรม การเรียนการสอนแบบบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระในการจัดประสบการณ์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ อย่างเข้าใจ สามารถนำไปประยุกต์และเรียนรู้ได้อย่างมีความ สุข สนับสนุนให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างประสบการณ์ ตรงและให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพมีการวิจัยใน ชั้นเรียน มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เน้นการส่งเสริม อาชีพแก่นักเรียน ให้ความสำคัญกับการพัฒนานักเรียนด้าน คุณธรรม จริยธรรม เศรษฐกิจพอเพียงโดยสอดแทรกเนื้อหา ในหลักสูตร ดังคำกล่าวของ

ครูโรงเรียน ข. กล่าวว่่า “พี่ได้ฝึกให้นักเรียนทำบัญชี รายรับรายจ่าย และนำเงินมาฝากกับเจ้าหน้าที่ธนาคาร โรงเรียนซึ่งเป็นนักเรียน นักเรียนกลุ่มหนึ่งทำบัญชีรับฝาก และรายงานให้ครูผู้รับผิดชอบ หลังจากนั้นก็จะนำไปฝาก ธนาคารอิสลามให้แก่ักเรียน เป็นการเสริมสร้างนิสัยรักการออมให้แก่ักเรียน ฝึกให้นักเรียนรู้จักประหยัด ฝึกจิตสำนึก และนิสัยพอเพียง...”

(ครูโรงเรียน ข, สัมภาษณ์วันที่ 4 สิงหาคม 2559)

3. ปัจจัยด้านบรรยากาศของโรงเรียน

บรรยากาศของโรงเรียนมีความสำคัญต่อความสำเร็จ ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนจากการศึกษาพบว่า พื้นที่โรงเรียนทั้งสองมีบรรยากาศดี ร่มรื่น สะอาด มีอาคาร เรียน ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด สถานที่ สำหรับออกกำลังกาย ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรบายใจ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ดังคำกล่าวของนักเรียน โรงเรียน ข ว่า “หลังเลิกเรียน ผมเล่นฟุตบอลกับเพื่อนที่ สนามกีฬาโรงเรียน ได้เหงื่อ ร่างกายแข็งแรง...”

(นักเรียนโรงเรียน ข, สัมภาษณ์วันที่ 4 สิงหาคม 2559)

โรงเรียนได้จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้นักเรียน อยากเรียนรู้ ได้พัฒนาทักษะอย่างเต็มศักยภาพเอื้อต่อการ จัดการเรียนการสอน และได้จัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ เช่น บอร์ดความรู้ นิทรรศการ มุมข่าวสาร มุมวิชาการ จัด ตกแต่งห้องเรียนด้วยผลงานนักเรียนเพื่อส่งเสริม สนับสนุน ทางวิชาการทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ ภายใต้ บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา น่าเรียนรู้ นักเรียนมีความสนใจใฝ่ เรียนรู้ ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นนอกจากนี้ โรงเรียนได้จัดบรรยากาศภายในห้องเรียนสะอาด อากาศ ถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างที่เหมาะสม เอื้อต่อการเรียนการ

สอน สร้างความสนใจใฝ่รู้ ใซ้จ้ออัจริยะในการจัดการเรียน การสอน มีการติดตั้งสัญญาณเครือข่าย Internet ภายในห้อง สมุดมีหนังสือหลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า ส่งผลให้นักเรียนใฝ่รู้และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและ สร้างเสริมความมีระเบียบวินัย โดยฝึกให้นักเรียนจัดโต๊ะ เก้าอี้ให้เป็นระเบียบ นอกจากบรรยากาศภายในห้องเรียน บรรยากาศภายนอกห้องเรียนจะเอื้อต่อการจัดการเรียน การสอน ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทั้งสองโรงเรียนมีความคิดเห็น ตรงกันว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครู ผู้บริหารกับ ผู้ปกครอง ครูกับครู ครูกับนักเรียน ครูกับผู้ปกครองเป็นส่วน สำคัญที่จะทำให้บรรยากาศภายในโรงเรียนมีความสุข กล่าว คือ ถ้าครูมีความสุขในการสอน นักเรียนก็มีความสุขในการ เรียน ตั้งใจเรียน ส่งผลให้เด็กมีสุขภาพจิตที่ดี กล้าคิด กล้า แสดงออก และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

4. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จ เพราะการบริหารโรงเรียนได้บุคคลเหล่านี้เข้ามาช่วย เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ โดยเฉพาะผู้ปกครอง เป็นบุคคลที่มีความสำคัญ ที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีการเจริญเติบโตทั้งด้านสุขภาพกาย และสุขภาพจิตด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยพบว่า ผู้ปกครอง ได้ให้ความรัก ความอบอุ่น และประพุดิตตนเป็นแบบอย่าง ที่ดีแก่ลูกให้มีความร่วมมือกับโรงเรียนในการปรับพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสมของบุตรหลานรวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมใน กิจกรรมของโรงเรียนเข้ามาพูดคุยกับครูผู้สอนหาเวลาว่างไป สังเกตการณ์ด้วยตนเอง รวมถึงคอยสังเกตพฤติกรรมของเด็ก นอกจากนี้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ท้องถิ่น สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา ฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียน และร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัด ขึ้นเช่น โรงเรียน ก ประชาชนชาวบ้าน ได้เข้ามามีส่วนร่วมใน การฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียน เช่น การสอนเลี้ยงตัวง การทำผ้า มัดย้อม เป็นต้น โรงเรียน ข วิทยากรท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วน ร่วมในการฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียน เช่น การทำทรงนก การ จักสานตะกร้า ผาชี กระเป่าให้แก่ นักเรียน สร้างรายได้ให้ แก่ นักเรียน และสิ่งที้นำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการ ศึกษาอีกประการหนึ่ง คณะกรรมการสถานศึกษามีความเข้ม แข็ง เนื่องจากเป็นผู้นำชุมชน และผู้มีบทบาทสำคัญในชุมชน

เข้าร่วมประชุมและเสนอความคิดเห็น แก้ไขปัญหา รวมถึง เป็นตัวกลางประสาน ประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนประชาชนคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียน ข กล่าวว่

“จุดเด่นของคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน คือ คณะกรรมการเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในพื้นที่ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ภาคประชาชน เข้ามีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วม ทำ ร่วมแก้ไขปัญหากับทางโรงเรียนทำให้การบริหารจัดการ ศึกษาเข้มแข็ง นำไปสู่ความสำเร็จ...”

(ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา, สัมภาษณ์

วันที่ 4 สิงหาคม 2559)

สิ่งทีสำคัญทีนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการ ศึกษาอีกประการหนึ่ง คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น ผู้นำศาสนา มีส่วนร่วมในการอบรมสั่งสอน ชักตเลานิสัย เพื่อ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ จากโรงพยาบาล หน่วยบริการสาธารณสุขได้ดูแลสุขภาพ อนามัยนักเรียน เช่น การตรวจสุขภาพฟัน การฉีดวัคซีน ป้องกันโรค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การ บริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ ส่งเสริม สนับสนุนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทางโรงเรียน จัดขึ้น เช่น วันเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลได้สนับสนุน ไอศกรีมในส่วนของการสถาบันการศึกษาที่เช่นเดียวกัน ได้เข้า มามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ ฝึกอาชีพ แก่นักเรียน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษารวมถึง อาศัยแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกชุมชนในการเสริม สร้างกระบวนการเรียนรู้แก่นักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดการ ใฝ่รู้และมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง คิดเป็น ทำเป็น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยและการทำงานของปัจจัยทีนำ ไปสู่ความสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที ถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อภิปรายผลดังนี้

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร

ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ ศึกษาสู่ความสำเร็จจากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารฝ่ายรับ โอน คือ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด ให้ความสำคัญ กับการพัฒนาด้านการศึกษาโดยสนับสนุนงบประมาณเพื่อ พัฒนาการศึกษา สนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้ สื่อการเรียน

การสอนที่ทันสมัย ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียนยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชินจิตต์ วงษ์พนัส และคณะ (2556, น.55-56) พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน หน่วยงานทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสร้างความเชื่อมั่นให้ทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดให้อิสระแก่ผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการศึกษา โดยนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดจะเป็นผู้นิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ

นอกจากนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด จะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นอีกคนหนึ่งที่มีส่วนทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ เพราะผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษาอย่างแท้จริง สามารถขับเคลื่อนนโยบายพัฒนาการศึกษาไปสู่โรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนงเยาว์ อุทุมพร (2556, น.29) พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ และเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา หากผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ไม่เห็นความสำคัญ ขาดความตระหนักและมุ่งมั่นในการจัดการศึกษาจะเป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษา จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่าผู้บริหารฝ่ายรับโอนมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาไปสู่ความสำเร็จ นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจากการศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกลซึ่งวันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552, น.247-255) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีส่วนส่งเสริมให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่กำหนดวิสัยคิด วางแผน กำหนดแนวทาง มองเห็นภาพการปฏิบัติงานของโรงเรียนในอนาคต สามารถกำหนดวิธีการปฏิบัติงานให้เกิดมาตรฐานและมีคุณภาพที่นำโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ กล่าวคือ ถ้าคิด ถ้าตัดสินใจ มีภาวะผู้นำ มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษา

อย่างจริงจัง และสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553, น.8) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบความสำเร็จด้านการศึกษา คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีบุคลิกภาพที่เป็นมิตร มีประสบการณ์และความมุ่งมั่น และจากการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น ส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ปัจจัยด้านผู้บริหาร ได้แก่ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผู้บริหารโรงเรียนล้วนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาสู่ความสำเร็จ คือ ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์มีความใฝ่รู้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องคิดเป็นทำเป็น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. ปัจจัยด้านครูผู้สอน

ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น ปัจจุบันครูทั้งสองโรงเรียนมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และปริญญาโท และได้สอนตรงวิชาเอก/สอนตรงตามความถนัด มีประสบการณ์การสอน มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายตามศักยภาพของนักเรียน จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นความสามารถของนักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของพิชิตฤทธิ์จรูญ และคณะ (2554, น.84-86) พบว่า ครูมีคุณภาพตามมาตรฐาน มีวุฒิตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีความสามารถในการสอน มีการจัดกิจกรรมการสอนที่หลากหลายตามศักยภาพของผู้เรียน ใช้แหล่งเรียนรู้จากชุมชนมากขึ้น มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สามารถจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น นอกจากนี้ ครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อที่ทันสมัยประกอบการสอน เพื่อสร้างนิสัยให้นักเรียนเป็นผู้ใฝ่รู้และสามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์โดยผ่านกิจกรรมโครงงาน และใช้กระบวนการกลุ่ม ส่งผลให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รวมถึงการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ให้กำลังใจพูดถึงความสำเร็จมากกว่าความล้มเหลว สร้างบรรยากาศที่มีอิสระให้นักเรียนได้คิด สร้างความอบอุ่นเป็นกันเอง ครูมีความเอื้ออาทรกับนักเรียน มี

จรรยาบรรณวิชาชีพ มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู เข้าใจพื้นฐานของนักเรียนแต่ละคนสิ่งเหล่านี้ทำให้นักเรียนมีความสุขกับการเรียน อยากมาโรงเรียน ตั้งใจเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3. ปัจจัยด้านบรรยากาศของโรงเรียน

บรรยากาศของโรงเรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนทั้งสองโรงเรียนมีบรรยากาศดี ร่มรื่น สะอาด มีอาคารเรียน ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด สถานที่สำหรับออกกำลังกาย สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียนเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับผลการศึกษารายวันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552, น. 247-255) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสร้างบรรยากาศของโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะบรรยากาศของโรงเรียนส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับผลการศึกษาของ โสภนิม ม่วงทอง (2556, น. 45-60) พบว่า บรรยากาศของโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน และจากการวิจัยพบว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในโรงเรียนเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้อากาศภายในโรงเรียนดี ส่งผลให้ครูมีความสุขในการสอน นักเรียนมีความสุขในการเรียน ตั้งใจเรียน มีสุขภาพจิตที่ดี กล้าคิด กล้าแสดงออก และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

4. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความสำเร็จของโรงเรียนเกิดขึ้นได้ด้วยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของทางโรงเรียน การเอาใจใส่ของผู้ปกครองมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิเชิต ฤทธิจรรณ และคณะ (2554, น. 87-88) พบว่า ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น โดยมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การระดมทรัพยากรทางการศึกษา และการส่งเสริมพัฒนาบุคลากร สะท้อนให้เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น

และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นางเยาว์ อุทุมพร (2556, น. 26-29) พบว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา สามารถจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นในระดับมากที่สุด

สรุปได้ว่า ปัจจัยและการทำงานของปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านบรรยากาศของโรงเรียนด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปสู่ความสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ถ่ายโอนไปยังสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Policy Implications)

นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดควรกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านวิชาการงบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังผู้บริหารโรงเรียนโดยตรง เพื่อให้โรงเรียนมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของการปฏิรูประบบบริหารจัดการ โดยการกระจายอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจไปยังโรงเรียน โดยอาศัยหลักสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ (Practical Implications)

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีวิสัยทัศน์ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีภาวะผู้นำ มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาอย่างจริงจัง ให้ความสำคัญกับการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น

2. ครูต้องจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายตามศักยภาพของนักเรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อที่ทันสมัยประกอบการสอนฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์โดยผ่านกิจกรรมโครงงาน กระบวนการกลุ่มเข้าใจพื้นฐานของนักเรียนแต่ละคนและมีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยขั้นต่อไป (Suggestion for Further Researches)

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยและการทำงานของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการ

ศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนั้น ครั้งต่อไปควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาปัจจัยและการทำงานของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการของโรงเรียนที่ถ่ายโอนไปยังสังกัดอื่น ๆ เช่น เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการบริหารจัดการศึกษาแตกต่างกัน

2. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาความสำเร็จตามผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558)

ของสำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา เฉพาะตัวบ่งชี้พื้นฐานตัวที่ 1-5 ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ดังนั้น ครั้งต่อไปควรมีการศึกษาวิจัยโดยประเมินทั้ง 3 กลุ่มตัวบ่งชี้คือกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานกลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม

3. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ประสบความสำเร็จของโรงเรียนที่ถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2558). *ระบบข้อมูลทางการศึกษาท้องถิ่น*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2558, จาก: <http://sis.dla.go.th/index.jsp>.
- ชื่นจิตต์ วงษ์พนัส และคณะ. (2556). “ความพร้อมการถ่ายโอนการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. *วารสารวิชาการ คณะบริหารธุรกิจ*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา และคณะ. (2554). *การวิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- นงเยาว์ อุทุมพร. (2556). *การวิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- เรวดี กระโหมวงศ์, สุจิตรา จรจิตร, พลรพี ทูมมาพันธ์ และจิราภรณ์ เรืองยิ่ง. (2558). *การกระจายอำนาจทางการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ภาคใต้*. สงขลา: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สธัญ ภูงค์. (2549). *การวิจัยเชิงคุณภาพเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2558). *ค่าสถิติพื้นฐานทั่วประเทศ*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2558, จาก: <http://www.onetresult.niets.or.th>.
- โสภิตน ม่วงทอง. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2558). *ผลการประเมินคุณภาพภายนอก*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2558, จาก: <http://www.onesqa.or.th>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *รายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- Colaizzi P. *Psychological research as the Phenomenologist views it*. In *Existential-Phenomenological Alternatives for Psychology* (Valle R. & King M. eds), Oxford University Press, London 1978.